

«فصل پنجم»

نکات ادبی، دستوری، معنی و مفهوم

درس دوازدهم «خدمات متقابل ایران و اسلام»

آفرین جان آفرین پاک را آن که جان بخشید و ایمان خاک را

معنی: ستایش و سپاس برای خداوند پاک باد ، که به وجود خاکی انسان روح و ایمان عطا کرده است .

نکته ادبی: منظور از خاکی : انشان است .

عطار شبابوری، فریدالدین: (۶۱۸-۵۴۰هـ-ق) شاعر و عارف بزرگ ایرانی در قرن ششم و آغاز قرن هفتم می زیسته

از آثار او: تذکره الاولیاء و منطق الطیر است.

شهید مرتضی مطهری: (۱۳۵۸-۱۲۹۸هـ.ش): در فریمان خراسان دیده به جهان گشود

برخی از آثار ایشان عبارتند از: خدمات متقابل اسلام و ایران- داستان راستان- تاسکاه راز- سیری در نج البلاغه- و جاذبه و دافعه علی علیه السلام

سطر ۱۰: در سراسر این آثار مفاهیم اسلامی و قرآنی موج میزند پیوند اسلام را با زبان فارسی جاودان می سازد.

معنی: در همه این اثر ها (منظور از اثر ها همان کتاب ها و دیوان های شعری است) در همه این آثار مفاهیم بسیار زیادی در مورد اسلام و کتاب قرآن وجود دارد و ارتباط اسلام را با زبان فارسی همیشگی و جاودان می سازد .

آرایه ادبی: اسلامی و قرآنی: مراعات النظیر / موج می زند : کنایه از : بسیار زیاد دیده می شود .

نکته های زبانی: مفهیم اسلامی و قرآنی : گروه نهادی / پیوند اسلام : مفعول

سطر ۱۲: در زیر پرچم اسلام تمدنی عظیم و بسیار کم نظیر وجود دارد .

آرایه ادبی: در زیر پرچم اسلام : کنایه از تحت حمایت اسلام بودن است .

سطر ۱۷: اسلام دروازه سرزمین های دیگر را به روی ایرانی و دروازه ایران را به روی فرهنگ و تمدن های دیگر باز کرده است .

معنی: دین اسلام ایرانیان را با فرهنگ و زندگی دیگر مردم جهان آشنا کرد . و همچنین این فرصت را برای دیگر مردم جهان به وجود آورد که با فرهنگ ، تمدن و زندگی ایرانیان آشنا بشوند .

این عبارت بر این نکته تاکید دارد که همه مسلمانان جهان می توانند با بهره گیری از فرهنگ و رسوم یکدیگر برادرانه و دوستانه در کنار یکدیگر زندگی کنند .

آرایه ادبی: دروازه سرزمین را به روی هم باز کردن : کنایه از آشنا شدن و بهره بردن از آداب و فرهنگ یکدیگر است .

سطر ۳۰: گنجینه های قرآنی که در موزه های مختلف کشورهای اسلامی و غیر اسلامی هست .

آرایه ادبی: تشبیه : قرآن مانند گنجینه / اسلامی و غیر اسلامی : تضاد

لغات مهم:

۱. خدمات : جمع خدمت ، فعالیت هایی که هدف در آن ها خدمت باشد
۲. متقابل : آنچه دو طرفه و دوسویه باشد
۳. بزرگوار: شریف
۴. سلمان منا اهل البیت: سلمان از اهل بیت ما است
۵. آیین : روش
۶. متعلق: وابسته
۷. مانع: بازدارنده
۸. تکلم: سخن گفتن
۹. موفقیت: پیروزی
۱۰. سهم: بهره و قسمت
۱۱. گران بها: گران قیمت
۱۲. شاهکار: کار بزرگ و ممتاز
۱۳. آثار: جمع اثر ، نشانه ها
۱۴. پیوند: اتصال
۱۵. جاودان : همیشگی
۱۶. ظهور: ظاهر/ آشکار
۱۷. روح: جان
۱۸. ملل: جمع ملت
۱۹. کم نظیر : بسیار خوب و عالی
۲۰. عمده: مهم
۲۱. پرتو: روشنایی
۲۲. گرایش: میل
۲۳. پیشاپیش: جلوتر
۲۴. مشعل دار: کنایه از پشرو
۲۵. لیاقت: شایستگی
۲۶. مقتدا: یشوا و الکو
۲۷. توسعه: وسعت دادن
۲۸. اختصاص: مخصوص کردن
۲۹. نظیر: مانند
۳۰. مورخ: تاریخ دان
۳۱. ادیب : سخنندان
۳۲. فیلسوف : دانشمند علم فلسفه / حکیم
۳۳. شایان ، سزاوار

منقولین - فروغ دانش

۳۴. صمیمیت : همدلی
۳۵. اخلاص: پاک دلی
۳۶. خالصانه: ک و بی عیب
۳۷. اعم : عمومی تر / همگانی
۳۸. موزه: مکانی برای نگهداری آثار تاریخی و هنری
۳۹. ذوق: علاقه / استعداد
۴۰. مظاهر: جمع مظهر / نشانه ها
۴۱. ادبا: جمع ادیب / سخنندان
۴۲. عرفا: جمع عارف / خدانشناس
۴۳. سخنوران : سخنرانان
۴۴. جامه: لباس
۴۵. معانی لطیف: معانی و مفاهیم جذاب . زیبا
۴۶. حکایات: جمع حکایت/ داستان ها

پایخ خودارزیابی:

۱. معنای (سامان منا اهل البیت) را بیان کنید.
 سلمان جزو خانواده من است. سلمان از اهل بیت است
۲. چگونه زبان فارسی به گسترش تمدن اسلامی کمک کرده؟
 یکی از مظاهر خدماتی است که از راه زبان فارسی به اسلام کرده اند ادبا عرفا و سخنوران ایرانی حقایق قرآنی را با جمله زیبای شعر و نثر فارسی به نحو احسن آرایش داده اند و حقایق اسلامی و معانی لطیف قرآنی را در میان حکایاتی شیرین آورده اند
۳. به نظر شما چگونه می توان به تمدن اسلام و ایران بیشتر خدمت کرد؟
 با انجام دادن به وظایف مذهبی و ملی، با به کارگیری هوش و لیاقت و استعداد، آشنایی با فرهنگ و تمدن های دیگر و هماهنگ کردن آنها با فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی، عشق و ایمان

پایخ فعالیت های نوشتاری:

- ۱- معنی واژه های زیر را نویسید
 ذوق : علاقه استعداد توانایی
 ادیب: سخنندان
 استعداد: توانایی

مظاهر: جم مظهر جلوه / گاه نشانه ها

۲_ برای هر یک از واژه های زیر دو هم خانواده بنویسید.

اخلاص: خالص / مخلص

قبول: قابل مقبول

حافظ: محفوظ / حافظه

تمدن: متدین مدینه

۳_ متعلق - خاص - ذوق - خالص - عرفا - صنعت - عملا - مقتدا - ثابت - بلند آوازه

۴_ ضمیر های گسسه و پیوسته را بیابید ؟

«ش» همرا هانش ضمیر پیوسته / «من» ضمیر گسسته / «ش» در دست هایش ضمیر پیوسته / «ش» جیش ضمیر پیوسته / «ما» ضمیر گسسته /

«تان» در ترجمه تان: ضمیر پیوسته

دروغ دانش